

Kontakty VIII

(Kraków: Polsko-Słowacka Komisja Nauk Humanistycznych 2009)

Jana Belánová, Filozofická fakulta PU, belanova.janka@azet.sk

Ôsme číslo *Kontaktov*, časopisu Poľsko-slovenskej komisie humanitných vied, prináša sériu zaujímavých článkov a štúdií. Jeho úvodné stránky sú venované spomienke na nedávno zosnulého historika a básnika Michala Otčenáša. Nasledujúce príspevky sú v časopise rozdelené do piatich sekcií.

Sekcia *Artykuły* obsahuje päť štúdií z vedeckej konferencie *Przekład w kontekście polskim i słowackim*, ktorá sa uskutočnila v dňoch 8. – 11. októbra 2008 v Banskej Štiavnici. Jozef Hvišč sa vo svojom príspevku zaoberá problémom miesta a významu umeleckého prekladu v prijímajúcom literárnom kontexte. Na základe slovenských prekladov vybraných diel poľskej literatúry vyčleňuje autor článku štyri základné typy funkcií, aké môže tento druh prekladu plniť. Konkrétne ide o tzv. literárnoumeleckú, vývinovú, prezentatívnu a dokumentárnu funkciu. Bogumiła Suwara sa cez zacielené ponorenie otázky prekladov poľskej literatúry do problematiky vzájomných poľsko-slovenských vzťahov pokúša nastoliť potrebu ich skúmania z multikultúrnej perspektívy. Štúdia Marty Pančíkovej rieši problematiku medzijazykových homonym, o ktorých sa často hovorí aj ako o tzv. zradných slovách. Na niekoľkých príkladoch slovenských prekladov poľskej beletrie a odborných textov poukazuje nielen na zradnosť blízkej lexiky, ale aj na tzv. štylisticky zradné slová či na rozdiely medzi poľskou a slovenskou vetnou skladbou. Nasledujúce príspevky prvej sekcie majú skôr literárno-historický charakter. Lucyna Spyрка sa vo svojej štúdií venuje otázke funkcií prekladu dramatického diela. Autorka si na pomoc privoláva preklady diel dvoch významných západoslovanských dramatikov – Petra Karvaša a Sławomira Mrożka, pričom poukazuje na asymetriu v dialógu, ku ktorej dochádza vo vzťahu poľskej a slovenskej kultúry. V súvislosti s tým hovorí autorka aj o asymetrii funkcií, ktoré plnia preklady Karvaša a Mrożka v cieľových kontextoch. V poslednom príspevku spomínanej sekcie sa Aleksandra Mikołajczyk-Hudymač zamýšľa nad témou romantickej koncepcie prekladu a nad úlohou samotného prekladateľa.

Druhá sekcia s názvom *Wywiady* ponúka nekonvenčne ladený rozhovor s Piotrom Godlewskim, významným poľským prekladateľom slovenskej a českej literatúry. Godlewski tu okrem iného spomína na svoje prvé stretnutie s češtinou a slovenčinou, hovorí o svojich prvých prekladoch a o najväčších pracovných úspechoch.

Časť *Działalność Komisji*, obsahuje správu z XII. stretnutia Poľsko-slovenskej komisie humanitných vied a zároveň informuje aj o spomínanej konferencii *Przekład w kontekście polskim i słowackim*.

Stálu súčasť časopisu tvoria recenzie. V ôsmom čísle *Kontaktov* nájdeme sedem príspevkov hodnotiacich najnovšie vedecké publikácie. Prvý z nich je venovaný monografii Joanny Goszczyńskiej, ktorá sa zamerala na problematiku mesianizmu v slovenskej romantickej literatúre. Ďalšia recenzia hodnotí publikáciu Barbary Suchoń-Chmiel. V jej centre stoja traja slovenskí autori – Tido Jozef Gašpar, Milo Urban, Ján Smrek a najmä otázka: ako je možné, že fašistická ideológia "zlákala" na svoju stranu veľkú časť slovenskej inteligencie? Nasledujúce dva príspevky majú jazykovedný charakter. Prvý reaguje na súbor konfrontačných štúdií slovenskej polonistky Marty Pančíkovej, druhý sa zaoberá monografiou Marty Vojtekovej, ktorá porovnala systém predložiek v spisovnej slovenčine a poľštine. V spomínanej sekcii môžeme nájsť aj recenziu zborníka o procesoch autoidentifikácie v priestore stredoeurópskych kultúr po roku 1918; ďalšie príspevky hodnotia zborník prác

Poľsko-slovenskej komisie humanitných vied, nové číslo časopisu *Literatura na Świecie* a rovnako i film Agnieszki Holland a Kasi Adamczyk *Jánošík. Pravdivá história*.

Záverečná sekcia časopisu s názvom *Kronika* informuje o rôznych vedeckých a kultúrnych podujatiach organizovaných v Poľsku i na Slovensku. O 200. výročí narodenia a 160. výročí smrti poľského básnika Juliusza Słowackého píše Jozef Hvišč; Marta Pančíková informuje o 85. výročí polonistiky na Univerzite Komenského v Bratislave. Nechýba ani informácia o dvoch vedeckých konferenciách: o konferencii *Z warsztatu współczesnego słowacy*, ktorá sa uskutočnila v dňoch 21. – 22. novembra 2008 v Krakove a o konferencii *Slavistika v premenách času*, ktorú zorganizovala Katedra slavistiky FF PU v Prešove v dňoch 23. – 24. apríla 2009. Sekciu *Kronika* uzatvárajú príspevky informujúce o hostovaní slovenského bábkového divadla v Katoviciach a o Slovenských dňoch v Krakove. Posledné stránky *Kontaktov* prinášajú krátke profily autorov uverejnených príspevkov.